

1. Londonski ugovor, 30. maj 1913. godine

Londonskim ugovorom koji je potpisan 30. maja 1913. godine rešeno je pitanje razgraničenja između balkanskih država i Turske, ali suprotstavljene pretenzije između njih samih ostale su nerešene. Poslednji sastanak Londonske mirovne konferencije održan je 9. juna budući da se odustalo od nastojanja da se postigne sporazum o tačkama koje su ostale nerešene nakon potpisivanja Londonskog sporazuma a usvojen je protokol kojim se balkanskim državama prepušta da dopune ugovor zaključenjem neposrednih konvencija.

2. Spor između Grčke i Bugarske

Međutim, izgledi za to su bili veoma mali. Pre svega, postojao je spor između Grčke i Bugarske koji se odnosio na delove Makedonije na koje su obe države polagale pravo. Grci su zaposeli Solun, koji je Bugarska snažno želela da preuzme, a Bugarska se našla u posedu Trakije, za koju nije bila mnogo zainteresovana.

3. Spor između Srbije i Bugarske

Sličan spor postojao je između Bugarske i Srbije, pri čemu je ova potonja zaposela deo Makedonije čiji je centar bio Bitolj - grad i deo Makedonije na koji je Bugarska polagala pravo. Bugarska je insistirala na tome da Srbija sprovede dogovorene mere koje su se odnosile na buduću granicu između dveju država u skladu sa ugovorom od 13. marta 1912. godine. Međutim, Srbija je smatrala da su stvaranjem nezavisne Albanije odredbe ugovora postale nevažeće.

4. Savez između Srbije i Grčke 1913. godine

Po povratku iz Londona, premijeri Venizelos i Pašić, koji su predstavljali Grčku odnosno Srbiju, sklopili su savez za odbranu odnosno napad s periodom trajanja od 10 godina, koji je bio uperen protiv Bugarske, a zaključeni su i vojni aranžmani.

5. Car predlaže da deluje u svojstvu arbitra

Srbija je 28. maja zatražila od Bugarske da se odrekne svojih prava po ugovoru od 13. marta 1912. godine. Car Cele Rusije, u nastojanju da deluje u svojstvu mirotvorca, uputio je 8. juna istovetan telegram kraljevima Bugarske i Srbije, ponudivši da bude arbitar u ovom "bratoubilačkom ratu", u skladu sa uslovima njihovog ugovora o savezu.

Činilo se da ni jedna ni druga strana u sporu nisu želele arbitriranje ruskog cara, ali su se obe saglasile da prihvate rusku arbitražu, pri čemu su Srbija i Grčka predložile da svaka od tri involvirane zemlje smanji svoju vojsku na jednu četvrtinu kako bi se olakšalo mirno rešenje spora.

6. Bugarska otpočela Drugi balkanski rat

Međutim, u Bugarskoj je u međuvremenu formiran novi ministarski kabinet u kojem je ratoborni

dr Danev zamenio miroljubivog g. Gešova u svojstvu predsednika vlade. Bugarska je 15. juna predložila istovremenu demobilizaciju pod uslovom da sporna područja zaposednu mešoviti garnizoni. U okolnostima koje su još uvek donekle nejasne, Bugarska je 29. juna napadom na srpske i grčke položaje otpočela Drugi balkanski rat.

Izvor: Anderson, Frank Maloy and Amos Shartle Hershey, Handbook for the Diplomatic History of Europe, Asia and Africa 1870-1914 (Priručnik za diplomatsku istoriju Evrope, Azije i Afrike 1870-1914). Priređeno za Nacionalni savet za istoriju. Government Printing Office, Vašington, 1918.